

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1a2

Tema: Industrialiseringen: Arbetsförhållanden

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Olika historiska frågor och förklaringar kring långsiktiga historiska förändringsprocesser i ett kronologiskt perspektiv som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser.

[Gy11, Historia 1a2]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till industrialisering och arbetsförhållanden (10 min)

- Diskutera vad industrialisering innebär och vilka faktorer som bidrog till denna period.
- Presentera kortfattat de viktigaste förändringarna i arbetslivet under industrialiseringen.
- Definiera begreppet "arbetsförhållanden" och dess betydelse.
- Beskriv hur arbetsförhållandena kan variera beroende på plats och tid.

2. Gruppdiskussion om arbetsvillkor (15 min)

- Dela in eleverna i grupper för att diskutera arbetsvillkor under industrialiseringen.
- Ge varje grupp specifika fall att diskutera, som barnarbete, kvinnor i industrier och fackföreningsbildning.
- Be dem att reflektera över hur dessa villkor påverkar arbetarna och samhället.
- Samla grupperna för att dela sina tankar med klassen.

3. Analys av källor (15 min)

- Presentera historiska källor som beskriver arbetsförhållanden, till exempel artiklar, bilder och utredningar.
- Diskutera källkritik och vikten av att förstå kontexten för varje källa.
- Låt eleverna arbeta parvis för att analysera en vald källa.
- Sammanfatta deras insikter och ställ frågor kring deras analys.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Återkom till begreppet arbetsförhållanden och diskutera vad de har lärt sig.
- Identifiera huruvida historiska faktorer fortfarande påverkar dagens arbetsliv.
- Öppna för frågor och diskussioner.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Industrialiseringens påverkan.** Industrialiseringen ledde till stora förändringar i samhällsstrukturen, arbetslivet och ekonomin. Det är viktigt att förstå hur dessa förändringar påverkade olika befolkningsgrupper och levnadsvillkor.
- **Arbetsvillkor.** Eleverna bör känna till de specifika arbetsvillkor som var vanliga under industrialiseringen, inklusive långa arbetstider, låg lön och dåliga säkerhetsstandarder.
- **Barnarbete.** Ett centralt tema är hur barns rättigheter och skydd i arbetslivet har utvecklats, och hur barnarbete var utbrett under denna tid.
- **Fackföreningar och strejker.** Eleverna behöver förstå fackföreningarnas roll i kampen för bättre arbetsvillkor och rättigheter för arbetare.
- **Ekonomiska och sociala konsekvenser.** Diskutera hur industrialiseringen ledde till sociala förändringar, och hur dessa förändringar fortfarande påverkar samhället idag.

Ordkollen

Ord

Förklaring

Etymologi

Industrialism	En samhällsordning där ekonomisk verksamhet domineras av industriell produktion.	Från franska "industrialisme".
Arbetsförhållanden	De villkor som råder på arbetsplatsen, inklusive arbetsmiljö, arbetstid och lön.	Från svenska ordet "arbete" och "förhållande".
Fackförening	En organisation som representerar arbetarnas intressen och arbetar för deras rättigheter.	Kombination av "fack" och "förening", där "fack" refererar till en yrkesgrupp.

Diskussionsfrågor

- A. Hur påverkar de historiska arbetsvillkoren vår syn på arbetslivet idag? Diskutera med dina klasskamrater.
- B. Vilka likheter och skillnader ser ni mellan arbetsvillkor då och nu?
- C. Hur kan vi som samhälle säkerställa att inga mänskliga rättigheter kränks i arbetslivet?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och ges i uppdrag att skapa en tidslinje som visar viktiga händelser under industrialiseringen som påverkade arbetsförhållanden. De ska inkludera fakta och bilder för att illustrera varje punkt. Tidslinjen ska presenteras för klassen, vilket uppmuntrar till diskussion och reflektion över de valda händelserna.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad är industrialisering?	Övergången till industriellt samhälle med maskinell produktion.
2. Nämn en typisk arbetsmiljö under industrialiseringen.	Fabriker med dåliga arbetsförhållanden.
3. Vilken roll har fackföreningar spelat?	De har kämpat för bättre arbetsvillkor och rättigheter.
4. Vad är barnarbete?	Utnyttjande av barn som arbetar under ogynnsamma villkor.
5. Hur ser arbetsvillkoren ut idag?	De varierar men ska följa lagar och skydd för arbetstagare.
6. Nämn en historisk källa.	Fackföreningars arkiv eller gamla tidningar.

7. Vad innebär källkritik?	Att granska och värdera källors trovärdighet.
8. Hur påverkar historia dagens samhälle?	Genom lärdomar om rättigheter och skyldigheter.

Hemuppgift

Eleverna ska undersöka ett historiskt arbetsvillkor som intresserar dem och skriva en kort rapport (2 sidor A4, ca 1000-1200 tecken) där de beskriver villkoren, dess påverkan på människorna och vad som gjordes för att förbättra situationen. Rapporten ska även innehålla reflektioner kring varför dessa historiska aspekter fortfarande är relevanta idag.

Citat

“Arbete skapar frihet.” - Friedrich Nietzsche, 1880. Detta citat fångar tanken om att arbete kan ge människor makt och kontroll över deras liv och framtid. Under industrialiseringen var detta dock ofta en illusorisk frihet för många arbetare som levde under svåra förhållanden.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word - Skapar ett dokument.
- □ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)